

BUNĀ ZUA! KUM JEŠĆ?

VORBILJE ÎM SLIŠ
bājšěšći rumunjěšći – hurvăcěšći

SLIKOVNI RJEČNIK
bajaškorumunjsko-hrvatski

----- PETAR RADOSAVLJEVIĆ – ELVIS KRALJ -----

**PUČKO OTVORENO UČILIŠTE 'KORAK PO KORAK'
MREŽA PODRŠKE ROMSKOJ DJECI REYN HRVATSKA**

AUTORI

Petar Radosavljević
Elvis Kralj

NAKLADNIK

Pučko otvoreno učilište *Korak po korak*
Ilica 73, 10 000 Zagreb

ZA NAKLADNIKA

Sanja Brajković
Asja Korbar

LEKTURA

Petar Radosavljević
Marina Vujčić

KOREKTURA

Petar Radosavljević
Marina Vujčić

DIZAJN I PRIJELOM

Cipmann d.o.o.

TISAK

Tiskara Zelina d.d.

NAKLADA

250 komada

ISBN

978-953-7149-21-5

Sva prava pridržana. Ni jedan dio ovog rječnika ne smije se umnožavati, prodavati ili prevoditi u bilo kojoj formi ni u bilo koje svrhe bez dopuštenja nakladnika.

SADRŽAJ

UVOD [PRIČA O JEZICIMA KOJIMA GOVORE DJECA ROMI (I NJIHOVI MAME I TATE) U HRVATSKOJ]	4
1. FAMILIJĂ [OBITELJ]	6
2. TELĂ [TIJELO]	8
3. ŽIVADĂ / ŽIVADUR [ŽIVOTINJA / ŽIVOTINJE]	10
4. MÎNKARE, AGRUMI ŠÎ LĂGUMI [HRANA, VOĆE I POVRĆE]	12
5. BROJUR (PÎN LA 10) [BROJEVI (DO 10)]	14
6. ZUA ŠÎ SĂPTĂMÎNA [DAN I TJEDAN]	16
7. ŠE FAŚ? [ŠTO RADIŚ?]	18
8. KUM ÎJ, KUM ÎS? [KAKAV / KAKVA JE, KAKVI SU?]	20
9. FARBUR [BOJE]	22
10. IŠKULĂ [ŠKOLA]	24

PRIČA O JEZICIMA KOJIMA GOVORE DJECA ROMI (I NJIHOVI MAME I TATE) U HRVATSKOJ

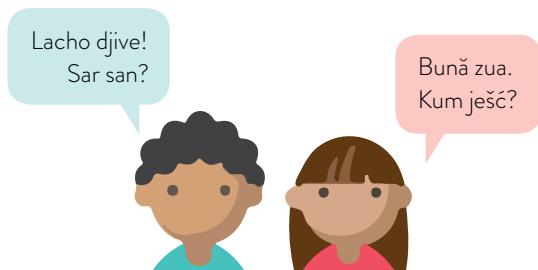
Romi u Hrvatskoj govore nekoliko različitih jezika.

Jezik kojim govore Romi u cijelome svijetu zove se **romani čib**. Kad odrasli kažu 'romski jezik', misle na taj jezik. Romani čib sličan je jezicima koji se danas govore u Indiji. To je zato što su Romi prije mnogo godina došli iz Indije.

Npr. 'Dobar dan! Kako si?' na romani čibu se kaže: 'Lacho djive! Sar san?' [Lačo đive! Sar san?]

Djeca Romi i njihovi mame i tate, bake i djedovi, koji žive u Orehovici, Paragu i drugdje u Međimurju, govore jezikom koji se zove **bajšaški rumunjski** ili **bajššššći**, kojime govore i mnogi drugi Romi u Hrvatskoj.

Na tom se jeziku 'Dobar dan! Kako si?' kaže: 'Bunä zua. Kum ješč?'

SLAVONSKI
BROD

MEĐIMURJE
VARAŽDIN
KOPRIVNICA
KUTINA

BELI
MANASTIR

Djeca iz Međimurja govore isti jezik kao djeca koja žive blizu grada Varaždina i grada Koprivnice.

I neka djeca u gradu Kutini, kamo se iz Međimurja autom trebamo voziti oko dva sata, govore **bajšaški rumunjski**.

Ako autom putujemo dalje, do grada Slavanskog Broda, i tamo ćemo pronaći djecu koja govore slično. Djeca iz Slavanskog broda ovaj jezik zovu **ludarski** ili **ludäreašte**.

Ako imamo dovoljno sendviča i vode, možemo se odvesti prema gradu koji se zove Beli Manastir. Tamo žive djeca koja govore slično djeci iz Međimurja, Kutine i drugih gradova o kojima smo pričali.

Ova djeca svoj jezik nazivaju **muntenški** ili **munčeneaste**.

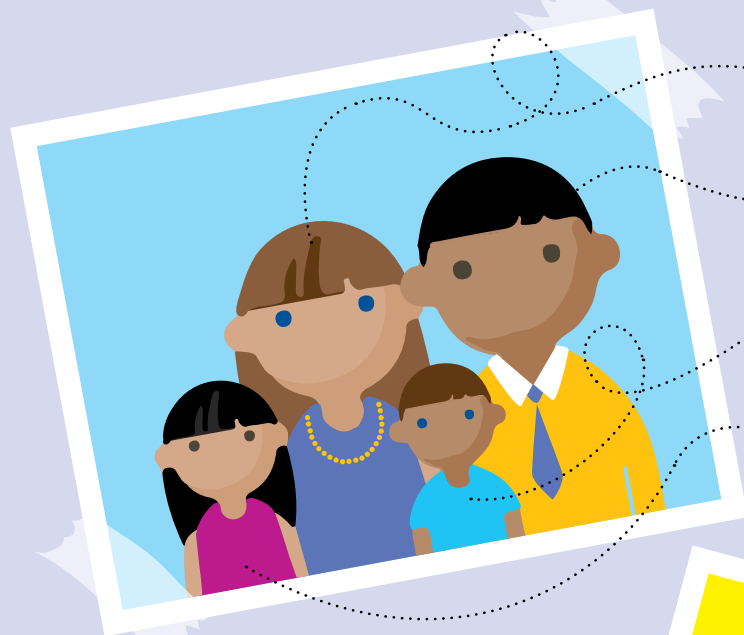
Bajaški rumunjski govore i neka djeca Romi u Mađarskoj, Srbiji, Bosni i Hercegovini, Bugarskoj, Slovačkoj, Ukrajini i u Rumunjskoj.

Rekli smo već da su Romi došli iz Indije. No, na tom putu bili su prisiljeni raditi kao rudari i iskopavati zlato iz rudnika u Rumunjskoj. Tamo su živjeli čak petsto godina. Prije dvije stotine godina su oslobođeni, došli su u Hrvatsku i otada ovdje žive. Danas mislimo da riječi **bajaški** i **Bajaš** dolaze od riječi baie, što na rumunjskom znači rudnik.

FAMILIJĂ

obitelj

MAMĂ

majka, mama

BĂȘICĂ

žena

TATĂ

otac, tata

BĂJAȘ

muž / čovjek

FIȘOR / FIȘORI

sin / sinovi

FATĂ / FÉCI

kći / kćeri

KUPIL / KUPIJ

dijete / djeca

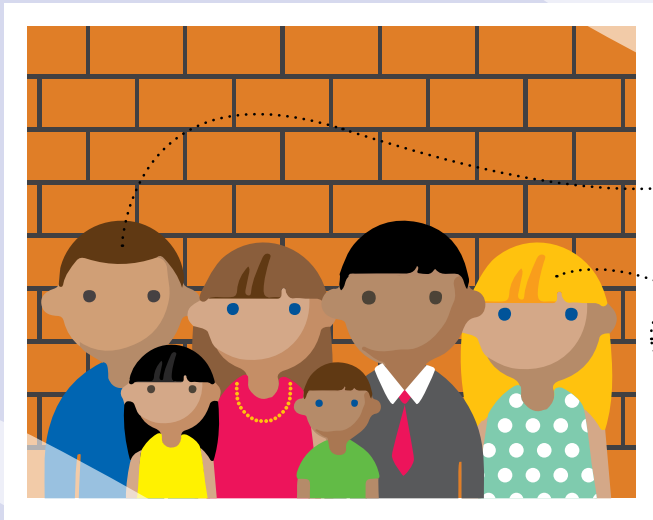
SORĂ / SOR (SUROR)

sestra / sestre

FRAĆI / FRAC

brat / braća

UNĆI / UNĆI

ujak, stric, tetak / ujaci, stričevi, tetci

MĀTUŠĀ / MĀTUŠ

teta, ujna, strina / tete, ujne, strine

MÓŠĀ / MÓŠI

baka / bake

MOŠ / MOŠ

djed / djedovi

UNOK, UNOŠ

unuk / unuci

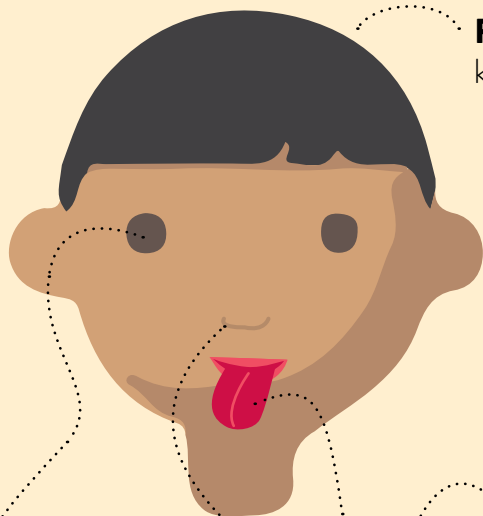
UNÓKĀ, UNÓŠI

unuka / unuke

TELĂ

tijelo

OĆ / OĆ
oko / oči

NAS / NASUR
nos / nosevi

LJIMBĂ / LJIMB
jezik / jezici

PĂR / PĂRUR
kosa

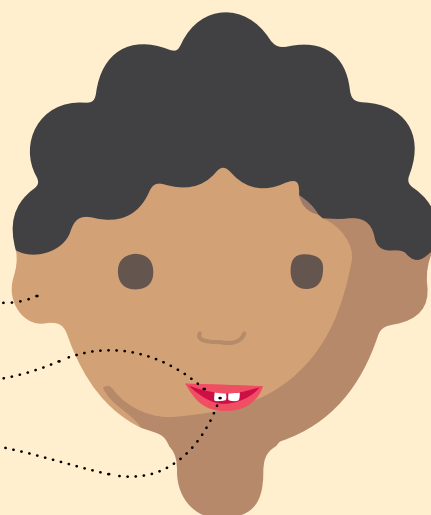

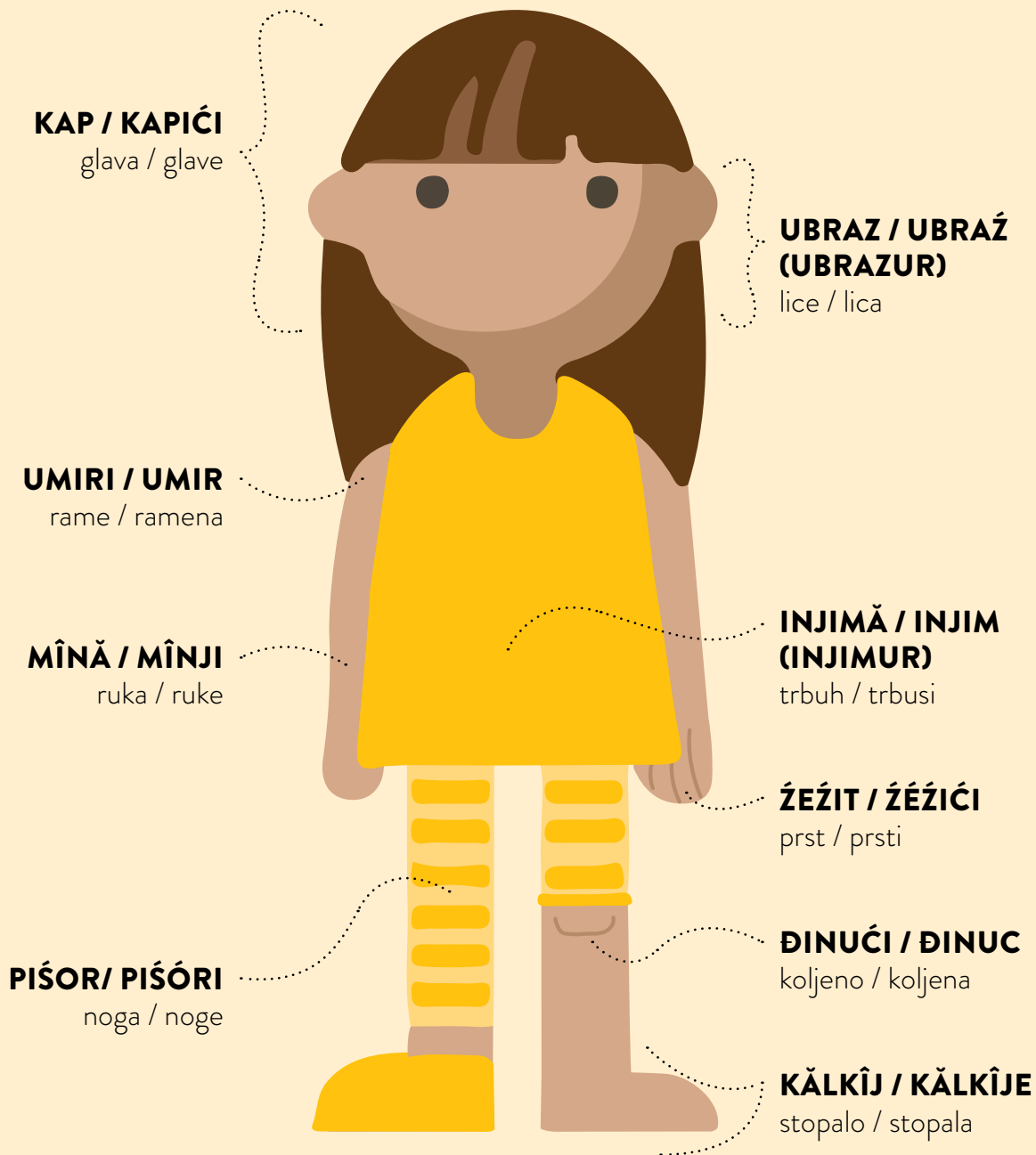
**SPAĆI
/ SPAĆI
(SPATUR)**
leđa

URÉĆI / UREC
uho / uši

GURĂ / GUR
usta / usta

ĐINĆI / ĐINC
zub / zubi

ŽIVADĀ / ŽIVADUR

životinja / životinje

KÎNJI / KÎNJ

pas / psi

PĚŠĆI / PEŠĆ

riba / ribe

GĀJNĀ / GĀJNJ

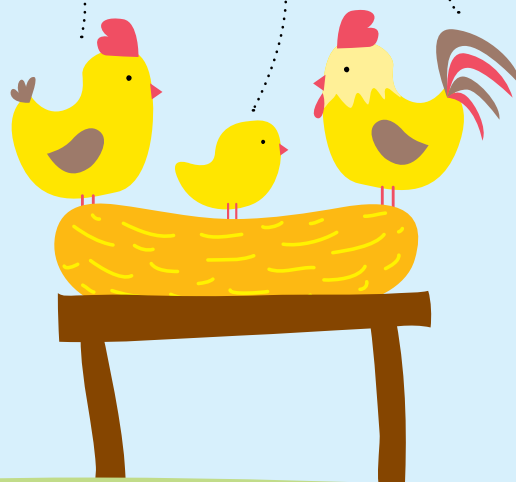
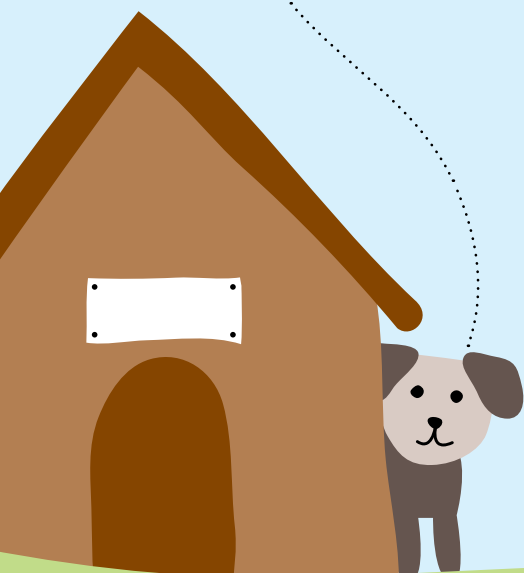
kokoš / kokoši

KUKOŠ / KUKOŠUR

pijetao (kokot) / pijetli (kokoti)

PUJ / PUJ

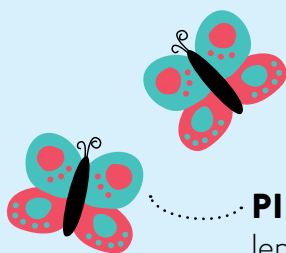
pilić / pilići

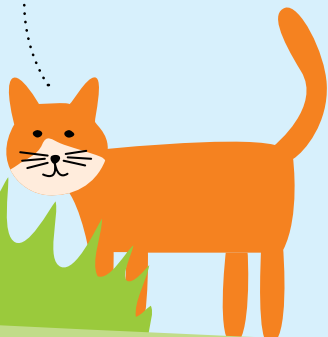
FURNJIKĀ / FURNJĪS
mrav / mravi

VRABUJĀ / VRĀBUJ
ptica / ptice

PIPIRIGĀ / PIPIRĪŽ
leptir

MĪCĀ / MĪCI
mačka / mačke

VAKĀ / VAŠ
krava / krave

MÎNKARE, AGRUMI ŠÎ LĂGUMI

hrana, voće i povrće

MAZĂRI

grah

PRUNĂ / PRUNJI

šljiva / šljive

KĂRBOJ / KĂRBÓJI

krumpir / krumpiri

ZAMĂ

juha

SĂLATRĂ / SĂLĂTRUR

salata / salate

ŠAPĂ / ŠÉPI

luk / lukovi

KARNJI

meso

MÎRKOJ / MÎRKOJĂ

mrkva / mrkve

NUKĀ / NUŠ

orah / orasi

ŠIRĒŠĀ / ŠIRĒŠI (ŠIRĒŠUR)

trešnja / trešnje

PITĀ / PIČI

kruh / kruhovi

PARĀ / PERI

kruška / kruške

OV / ÓVĀ

jaje / jaja

MĀR / MĒRI

jabuka / jabuke

PARADIKĀ / PARADIŠ

rajčica / rajčice

STRUGUR

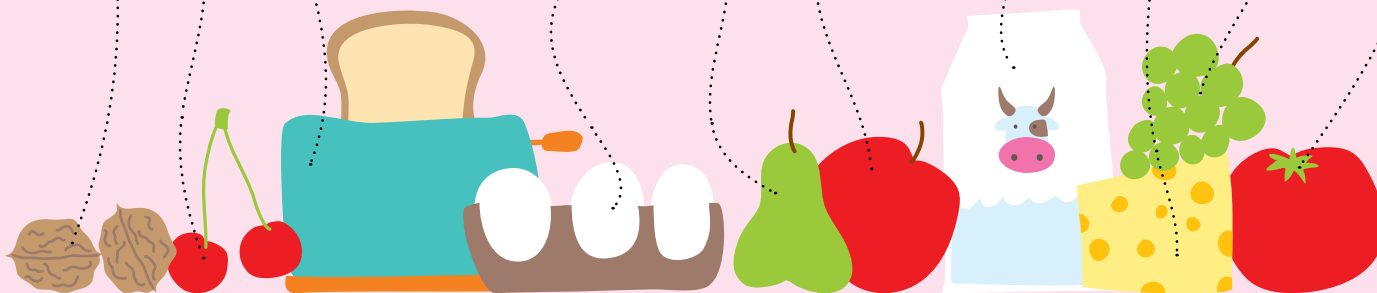
grožde

BRĪNZĀ

sir

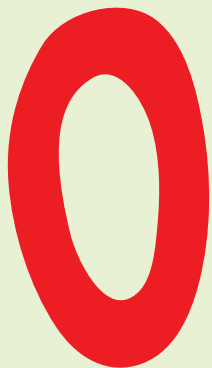
LAPČI

mlijeko

BROJUR (PÎN LA 10)

brojevi (do 10)

NJIMIKA
ništa; nula

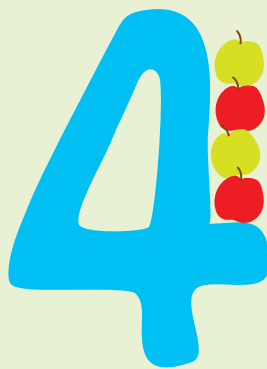
UNU / UNA
jedan / jedna

DOJ / DÓVĀ
dva (dvojica) /
dvije (dvoje)

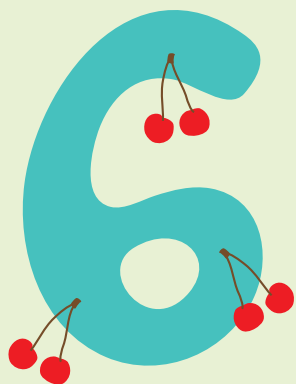
TRI
tri

PATRU
četiri

ŠINŠ
pet

ŠASĀ
šest

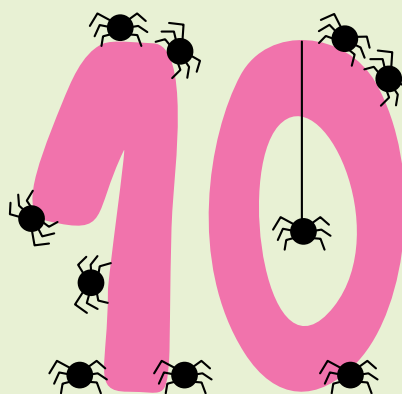
ŠAPĆI
sedam

OPT
osam

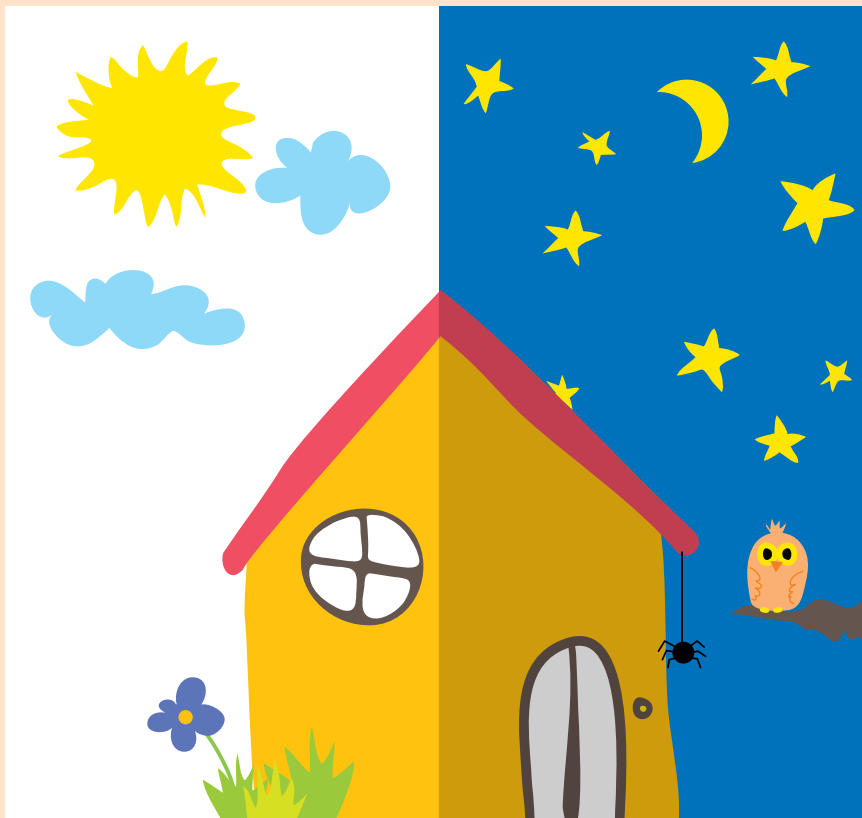
NÓVĀ
devet

ZĒSI
deset

ZUA ȘÎ SĂPTĂMÎNA

dan i tjedan

ĐIMINJACĂ
jutro

ZÎ (ZUA)
dan

SARĂ
večer

NÓPĆI / NOPC
noć / noći

LUNĂ / LUNJI
mjesec / mjeseci

SĂPTĂMÎNĂ / SĂPTĂMÎNJ
tjedan / tjedni

01 SIJEČANJ

PON	UTO	SRI	ČET	PET	SUB	NED
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

LUNJ
ponedjeljak

MERKUR
srijeda

VINJIR
petak

DUMINJIKĂ
nedjelja

MARC
utorak

ŽOJ
četvrtak

SÎMBĂȚĂ
subota

ŠE FAŠ?

Što radiš?

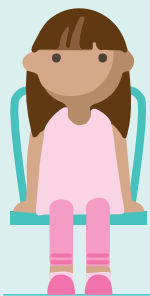
**SĀ SKULA
(JU MĀ SKOL)**

ustati / ustajati
(ja ustajem)

**SĀ KULKA
(JU MĀ KULK)**

leći na spavanje
(ja liježem)

ŠĀĎĒ (JU ŠĀĎ)
sjediti (ja sjedim);
boraviti (ja boravim)

MĪNKA (JU MĀĻĪNK)
jesti (ja jedem)

ÎNVĂCA (JU ÎNVĂC)

učiti (ja učim)

SVĂTI (JU SVĂTESK)

govoriti (ja govorim);
pričati (ja pričam)

SPĂLA (JU SPĂL); SĂ SPĂLA (JU MĂ SPĂL)

prati (ja perem);
prati se (ja se perem)

SĂ ŽUKA (JU MĂ ŽOK)

igrati se (ja se igram)

DURÉ (MĂ DÓRI)

boljeti {nekoga} (boli me)

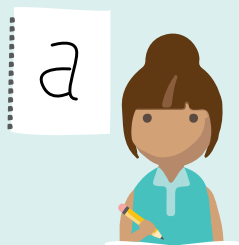
UJTA (JU MĂ UJT)

gledati (ja gledam)

PLĂȘI (JU PLAK)

voljeti (ja volim)

SKRI (JU SKRUV)

pisati (ja pišem)

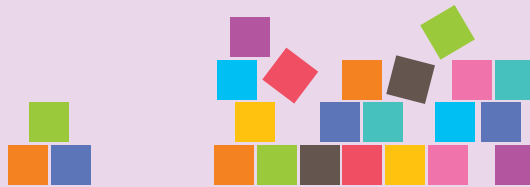
BÉ (JU BLJOV)

piti (ja pijem)

KUM ÎJ, KUM ÎS?

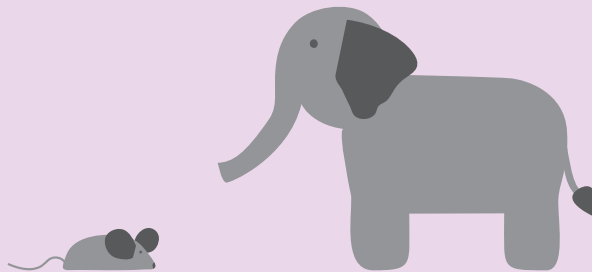
Kakav/kakva je, kakvi su?

PUCÎN
malo

MULT
puno

MIK / MIKĂ / MIŠ
malen / malena /
maleni / malene

MARI / MAR
velik(a) / veliki / velike

FRIG
hladno

KALD
toplo / vruće

**SĂNĂȚOS, SĂNĂȚOȘĂ,
SĂNĂȚOȘ, SĂNĂȚOȘI**

zdrav, zdrava, zdravi, zdrave

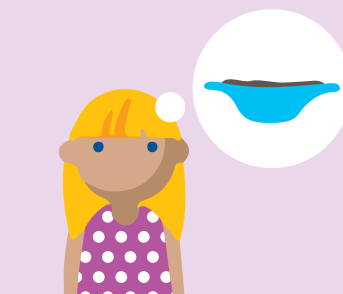
**BIĆAG, BIĆAGĂ,
BIĆEŽ, BIĆEŽI**

bolestan, bolesna, bolesni, bolesne

**SICŌS, SICŌȘĂ,
SICŌȘ, SICŌȘI**

žedan, žedna, žedni, žedne

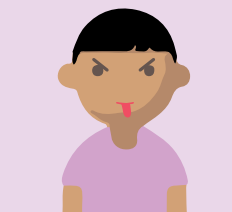
**FLĂMÎND, FLĂMÎNDĂ,
FLĂMÎNȚ, FLĂMÎNȚI**

gladan, gladna, gladni, gladne

**BUN, BUNĂ,
BUNJ, BUNJI**

dobar, dobra, dobri, dobre

**ROV, RÉ,
REJ, RÉLJI**

loš, loša, loši, loše

FARBUR

boje

GALBĂN / GALBĂNĂ

žut(a)

VIOLETNĂ

ljubičasta

NARANDASTĂ

narančasta

ALB / ALBĂ / ALB / ALBI

bijel / bijela / bijeli / bijele

VÎNĂT, VÎNĂTĂ / VÎNJIC / VINJIĆI

plav(a) / plavi / plave

NJEGRU / NJAGRĂ / NJEGRI / NJĚGRI

crn / crna / crni / crne

SURĂ

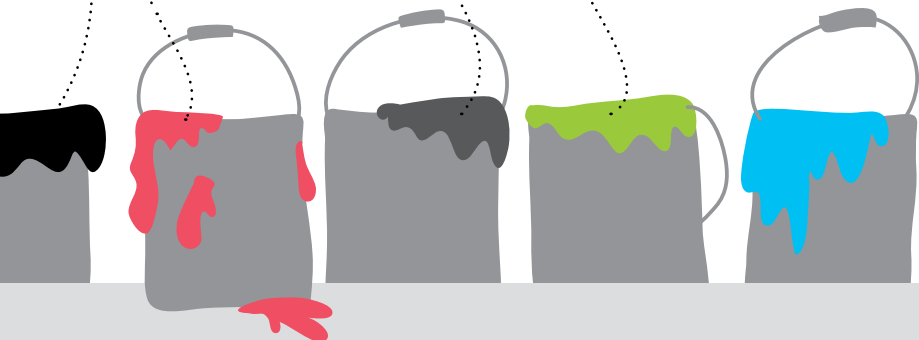
siva

ROȘIJĂ

crvena

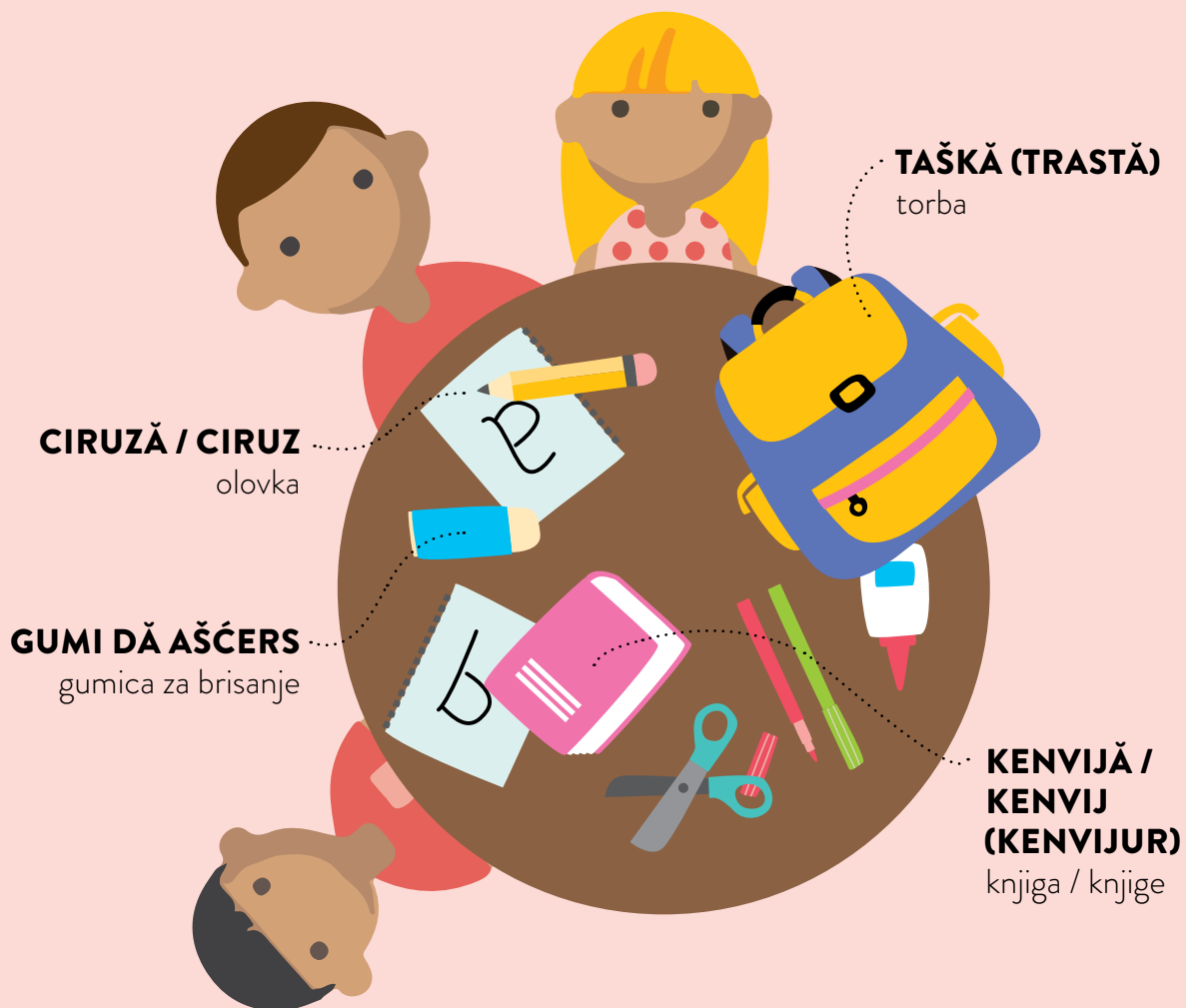
VĚRĐI / VERŹ

zelen(a) / zeleni / zelene

IŠKULĀ

škola

ÎNVĂCĂTOR / ÎNVĂCĂTÓRĂ
učitelj / učiteljica

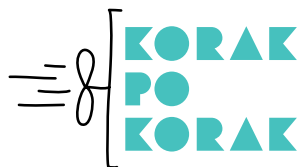
TEKĂ / TEKUR
bilježnica / bilježnice

FÓRFIK / FÓRFIS (FÓRFIKUR)
škare

TOKĂ / TOKUR
pernica / pernice

CIRUZ DĂ FARBĂLIT
bojice

Pučko otvoreno učilište *Korak po korak*

A Ilica 73, 10 000 Zagreb

T 01 4854 935

F 01 4854 022

M 091 4674 980

E korakpokorak@korakpokorak.hr

W www.korakpokorak.hr

